

-ArAktAn Ekinin Kullanımı ve Yapısı

Ali CİN*

ÖZET

Bilindiği üzere her dil, içerisinde bulunduğu şartlara ve zamana göre yeni gelişmeler gösterir. Ölçünlü dilde, zamanla kaybolan bir özelliği, bir biçimi ya da zamanla değişen bazı öğeleri ağızlarda bulmak mümkündür. Ağızlar, eklerle kelime türetmede ölçünlü dilden daha zengin bir üretme kabiliyetine sahiptir. Yani şekil bilgisi açısından ölçünlü dilde bulunmayan birtakım ekleri de bünyelerinde bulundurabilirler. Bu durum ağızlara büyük bir üstünlük sağlamaktadır.

Halk ağzından bazı kelimeler, ölçünlü dilde kendisine yer bulabildiği gibi, halk ağzından bazı ekler de zamanla ölçünlü dile etki edip yerleşmeye çalışabilir. İşte ölçünlü dilde ve son dönem tarihi metinlerimize kadar pek karşımıza çıkmayan ancak ağızlarda ve günümüz metinlerde sıklıkla rastlamaya başladığımız eklerden birisi de -araktan, -erekten ekidir.

Son yıllarda varlığını özellikle konuşma dilinde gördüğümüz -araktan, -erekten'li yapılar, hızla artarak edebi metinler içerisinde kendisine yer bulmaya çalışmaktadır.

Bu çalışmada, -araktan, -erekten zarf-fiil ekinin yapısı, Türkçenin tarihi dönemlerinden günümüze kadar olan zamandaki kullanımı ve günümüz Türkiye Türkçesindeki ve Anadolu ağızlarındaki durumu incelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *-araktan, -erekten eki; -arake, -ereke eki; Türk dili tarihi, Anadolu ağızları.*

Use of Appendixes and its Structure

ABSTRACT

As is known, each language shows new developments in terms of time and its own conditions. In dialects it is possible to find a feature, a form or some elements which settled in standard language but lost in time. Dialects are more capable of producing new words than standard language. So in terms of shape information, they can contain some appendixes which are not contained by standard language. This situation provides a large superiority.

Some words of people dialects can find a place in standard language also some appendixes of dialects can effect on standard language than try to settle in. The appendix of *-araktan, -erekten* is one of those appendixes which today we can see frequently in current texts on the other hand we could not see till in our recent historical texts and standard language.

---

*Yrd. Doç. Dr., *Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, alicin@akdeniz.edu.tr*

The structures constituted with appendixes of *-araktan,-erekten* which we especially see in colloquial language, are trying to find a place in literal texts rapidly in recent years. The *-araktan,-erekten* adjective-verb appendix structures, their usages from historical periods of Turkish language to the present time and their situation in today's Turkish language and Anatolian dialects will be examined in this study.

Keywords: *the appendixes -araktan,-erekten; -arak,-erek, Turkish language, history, Anatolian dialects.*

Giriş

Halk ağzından bazı kelimeler, ölçünlü dilde kendisine yer bulabildiği gibi, halk ağzından bazı ekler de zamanla ölçünlü dile yerleşmeye çalışmaktadır. Ölçünlü dilde kendisine yer bulmaya çalışan eklerden birisi de, tarihî Türk dili metinlerinde *-arak,-erek* biçiminde gördüğümüz zarf-fiil ekinin genişlemiş biçimi olan *-araktan,-erekten*'li yapılarıdır.

Bir dil, önce konuşma dili sonra yazı dilidir. Çünkü dil, öncelikle sözlü daha sonra da yazılı iletişim aracı olarak ortaya çıkmıştır. Yazı dili (written language) kendine özgü kuralları ve geleneği olan, konuşma dilinin eksiltelerini kurallarıyla tamamlayıp herkes tarafından aynı biçimde kullanmaya zorlayan dildir. Yazı dilinde mümkün merteye her sesin yerini bir harf alır.

Konuşma dili ise, yazı diline göre daha hızlı bir gelişim ve değişim içerisindedir. Bu değişim ve gelişimde vurgulama ve konuşmada heyecan, önemli bir yer tutar.¹ Buna bağlı olarak da yazı diline göre daha esnek bir yapı arz eder.

Bir kelimenin ölçünlü dilde yer alabilmesi, kelimenin kullanım sıklığı ile ilgilidir. Son yıllarda varlığını özellikle konuşma dilinde gördüğümüz *-araktan,-erekten*'li yapıların kullanımı, hızla artarak edebi metinler içerisinde kendisine yer bulmaya çalışmaktadır. Bilindiği üzere zarf-fiil ekleri, ne isim ne de fiil çekim eklerini alabilirler. Bu kullanım, Türkçenin gramer yapısına uygun olmamakla beraber gün geçtikçe kullanım sıklığı artmaktadır.

Eski gramer kitaplarımızda *-arak,-erek* eki, “*rabuta-i hâliyye*”,² *hâl-i terkâbi*³ *hâl-i sureti*⁴ gibi adlarla geçmektedir.

-arak,-erek ekinin morfolojik yapısıyla ilgili olarak farklı görüşler vardır.

Muharrem Ergin, *-arak,-erek*'in Türkçenin işlek zarf-fiil eklerinden biri olduğunu, bu ekin Eski Anadolu Türkçesinden sonra Osmanlı Türkçesinde ortaya çıkan bir ek olduğunu ve *-a,-e* zarf-fiil eki ile *-rak,-rek* büyütme ekinin birleşmesinden doğmuş olabileceğini düşünmektedir.⁵ Zeynep Korkmaz, ekin *-ar+ok -er+ök* şeklinde geniş zaman eki ile *-ok/-ök* edatının birleşmesiyle oluştuğunu söyler.⁶ Ramstedt ve

¹ Doğan Aksan, *Her Yönüyle Dil*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1995. s.85

² Cahit Yalçın, *Türkçe Sarf ve Nahiv*, (Haz: Karahan Leyla, Ergönenç Dilek) Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2000. s.192

³ Abdullah Ramiz Paşa, *Emsile-i Türkîyye*, (Haz: Emir İçhem İdben) Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1999.

⁴ Halit Ziya Uşaklıgil, *Kavâid-i Lisân-ı Türkî* (Haz: Kaya Türkay) Türk Dil Kurumu Yayınları Ankara 1999. s.56.

⁵ Muharrem Ergin, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, Ankara 2002.

⁶ Zeynep Korkmaz, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar, Türkçedeki -arak,-erek zarf-fiil Ekinin Yapısı Üzerine*” Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1995. s.29.

W. Bang, ekin yapısını *-a,-e* zarf-fiil eki *-rak,-rek* karşılaştırma ekinin birleşmesine bağlar.⁷ Tahsin Banguoğlu, *-arak,-erek* ekinin yapısıyla ilgili olarak ekin, *-e* zarf-fiili eki üzerine *-rek* karşılaştırma sıfat ekinin gelmesiyle oluştuğunu söyler.⁸

Ekin kullanımıyla ilgili şu görüşler vardır:

Jean Deny, ekin konuşma dilinde *-(y)erek-den* biçiminde de söylendiğini belirttiikten sonra, bu kullanımın edebiyat diline girmiş olduğuna işaret eder.⁹ Nuri Yüce, zarf-filler üzerinde yaptığı çalışmasında, *-araktan,-erekten* ekinin, *-arak,-erek* ekinin ayrılma durum ekiyle anlam değişimi yapılmadan oluşturulan bir biçim olduğunu söyler.¹⁰ Fuat Bozkurt, *-arak,-erek* ekinin yakın dönemde ortaya çıktığını, işlek bir ek olduğunu, durum belirten bağlama görevi de yaptığını belirttiikten sonra, ekin kimi zaman *-araktan,-erekten* biçiminin de kullanıldığını belirtir.¹¹ Banguoğlu, *-arak,-erek* zarflarına konuşma dilinde uzatılmış olarak da rastlanılacağını söyler. (*diyerekten, koşaraktan*) Haydar Ediskun, durum ulaçları başlığı altında, konu ile ilgili olarak şöyle bir tespitte bulunmaktadır: *-erek* yapılı ulaca, kendisinden sonraki eylemle daha kesin bir zamandaşlık anlamı verilmek istenirse, *-den* durum eki ulanır. “*eve koşaraktan gitti*”.¹² Tahir Nejat Gencan, durum ulaçları başlığı altında *-arak,* *-erek* ekinin kullanımıyla ilgili örnekleri verdikten sonra ekin *-erekten* biçiminde kullanıldığını da olur demektir.¹³

Ekin öncelikle tarihî Türk dili alanında *-arak,* *-erek* biçimlerine ilk olarak şu örneklerde rastlamaktayız:

Memluk Kıpçak sahası metinlerinden *Münyatü'l-Guza'l*'ta sınırlı sayıda bir iki örnekle karşılaşmaktayız. *Bular birle sançşarak yürügil* (MG 62a/4). Harezmi Türkçesi eserlerinden *Kıssaü'l- Enbiya*'da *Bular burnarak barıp bir tepege agdular.* (KE 69v13). şeklinde bir örnek bulunmaktadır.

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde ek, *ırak,-irek;* *-urak,-ürek;* *-arak,-erek* biçimlerinde görülmektedir.¹⁴ *Dede Korkul*'ta şu şekilde geçmektedir: *başırganun ulusu tutuldu kişisi kaçarak Oguza geldi.* (DK 71/1) Şeyhi'nin *Hüsrev ü Şirin*'inde şöyle geçmektedir:

gezerek avlayarak deşt ü tagı

giderek gözleyürek solı sağı (HŞ 2621)

Sühbeyl ü Nevbar'da ise, *gideliüm yemen yoluna küyerek* (SN 2132) şeklinde bir örnek geçmektedir.

Bu örneklerin sayısını çoğaltmak mümkündür.

-araktan,-erekten ekinin günümüz Türkiye Türkçesine en yakın örneklerini 18. yüzyıldan itibaren görmekteyiz. 18. yüzyılda Şeyh Galip'in *Hüsni-ü Aşk* adlı eserinde ek, şu şekilde geçmektedir:

⁷ W. Bang, Studien zur vergleichenden Grammatik der Türkssprachen I, 1916., s.552.

⁸ Tahsin Banguoğlu, *Türkçenin Grameri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları Ankara 1990.

⁹ Jean Deny, *Türk Dili Grameri* (Osmanlı Lehçesi) Çev: Ali Ulvi Elöve, İstanbul Maarif Matbası 1941, s. 849-850.

¹⁰ Nuri Yüce, *Gerundien im Türkischen, Eine morphologische und syntaktische Untersuchung*, Simurg İstanbul 1999. s.41-44.

¹¹ Fuat Bozkurt, *Türkiye Türkçesi*, Kapı Yayınları, İstanbul 2004, s.323.

¹² Haydar Ediskun, *Türk Dilbilgisi*, Remzi Kitap Evi, İstanbul 2005, s.254.

¹³ Tahir Nejat Gencan, *Dilbilgisi*, Ayraç Yayınevi Ankara 2001, s.427.

¹⁴ Faruk Kadri Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1981. s.137

sen *bilmeyerekden* etdin âgâh
sen âh dedin ben anladım mâh (HA 1502)

Şemseddin Sami, sözlüğünde madde başı *altı* kelimesini açıkladıktan sonra, *altı okka* alt maddesini açıklarken *-arakdan* eki şu şekilde geçmektedir:

Altı okka: “Yorgan içinde birini arka üstü yatırıp ellerinden ve bacaklarından tutarak yukarı kaldırdıktan sonra yere bırakarak icra olunan oyun”.

Deny “*imlânın ıslahına dair*” bir risaleden şu örneği verir: “*Fedâkârlıkta bulunarakdan her türlü müşkilata maruz olarakdan kıraata başlıyorlar*”.¹⁵

-araktan,-erekten eki, günümüz edebî eserlerinden tespit edebildiğimiz şu örneklerde geçmektedir. Anonim bir türküde:

“Tek tek *sekerekten*
İnci *dişerekten*
Bade *süzerekten*
Gel yarım gel aman”

Cahit Sıtkı Tarancı’nın “*Ben Aşk Adamyım*” adlı şiirinde: (Tarancı, İstanbul: 2005)

“Gün gelir gidersem şayet,
Öyle *severekten* gideceğim ki,
Karanlık kıyılardan bile olsa,
Candan selamlarım.”

Nazım Hikmetin “*Yürümek*” adlı şiirinde: (1935/Resimli Herşey, Aralık 1935)

“Yürümek;
yüreken
gülerekten
yürümek...”

İsmet Özel’in “*Çözölmüş Bir Sırrın Üzüntüsü*” adlı şiirinde: (Özel, İstanbul: 2006)

“Denedim. Soğuk sular dökünüp fırladım sokaklara
sorular sordum nice kara sıfatları üstüme *alaraktan*
ipte boynum, ağzım şehvet yalaklarında
çapraştım, and içip ayna kırdım”.

Edip Cansever’in “*Tragedtler III (Koro)*” şiirinde: (Cansever, İstanbul: 2006)

“Sesinizi alçaltıp dikkatle *bakaraktan* çevrenize
Biriyle bir şeyler konuşsanız
Ve her gün kitaplar, dergiler alsanız.”

Nesir türü eserlerde *-araktan,-erekten* ekinin kullanımını şu örneklerde görüyoruz.

Kemal Tahir’in Devlet Ana adlı eserinde *-arak,-erek* ekini kullandığı gibi *-araktan,-erekten* biçimlerini de kullanmıştır. Ancak bu kullanım, kasıtlı bir kullanım değildir.

“- Kılıç kılıca *vuruşaraktan* olmasın!” (Kemal Tahir, DA., 601); “... Tekfur lar elinden elâman çektikleri için Osman Bey’e *sevinerekden* verdiklerini...” (Kemal Tahir, DA., 601); “Kafama boynuzlu kulağı geçirip kanat *çırparaktan*, moglayıp *bögürerekten* iki

¹⁵ Jean Deny, *Türk Dili Grameri* (Osmanlı Lehçesi) Çev: Ali Ulvi Elöve, İstanbul Maarif Matbası 1941, s. 849-850.

dolandım.” (Kemal Tahir, DA., 472); “...Ağaç koğullarına sığınıp meşe palamutu ve de ot kökleri *yiyerekten* Mehdi gözlediklerini söyledi.” (Kemal Tahir, DA., 465); “-Ne fayda! “Böööö” *diyerekten* şunun ödünü çatlatmadık da, halt ettik.” (Kemal Tahir, DA., 472); “Çamurda *yüzerekten* yer değiştireceksin” (Kemal Tahir, DA., 25); “...Sonunda kılıncı çekip “Yektir Allah Yek” *diyerekten* ve de “Kutsal Meryem Ana aşkına” *diyerekten ve nâralanaraktan* hain düşmanların üzerine nasıl uğradıklarını anlatırken ...(Kemal Tahir, DA., 601)

Yüce, sarp, mor Anavarza kayalıklarına çıkıp, ilk *olaraktan* başı dumanlı Hemite dağı görürüz... (Yaşar Kemal, İM., 8, 9); Hafize mutfaktan çıkıyor, önlüğü bile önünde, nilüferli havuza en kocaman taşı *ataraktan* bahçe yolundan *sekerekten*... (Selim İleri, DSG., 73)

Ek, günümüz gazete yazılarında da şöyle geçmektedir:

“Siz de yüzü gülümseyen, başı kıcı ayrı oynayan kıza *bakaraktan* kendinizi veznenin önünde ödeme yaparken bulursunuz.” (Ay, SG., 2003)

Lüzumsuz gibi görünen fakat fevkalade derin anlamlar içeren bu başlığı 'Hoşgeldin' *diyerekten* selamlamak istiyorum haddizatında. Ateş nasıl icad olunmuştur cevabını *arayaraktan*, ilkokul bilgilerimize *bakaraktan*, çakmağı çakıp çırayı *yakaraktan* yola çıkılım derim ben. (Aldınc, SG., 2004)

“İşte bir yaz gecesi rüyası kısaca böyle geçti Ankara'da. Rüyamın en parlak kısmı ise özel tayyarede 'very very important person' muamelesi *görekten* uçmaktı.” (Ay, SG., 2005)

“Başbakan'ı sırtına bindirmeyen o saf kan İngiliz beygiri yularından tutup sur dibinde yere yıkmalı.. İri bir kasap başına çöküp, tekbir *getirerekten* oracıkta hakkından gelmeli..”; “Sonra birden gemini çekip hayvanı şaha *kaldıraraktan* arka ayakları üzerinde döndürüp, doğrudan kameramanların üzerine sürüversen..” (Duman, VG., 2003)

Bu örneklerin dışında, Nur Batur'un Ekim 2004 yılında çıkan kitabının adı da “Yürekten *Gülerekten* Yürüdüm” şeklindedir.

Ekin metin içerisinde, cümleye nasıl bir anlam kattığını anlamamıza daha iyi yardımcı olması için şu örneklerdeki durumu inceleyelim.

Ahmet bana *koşarak* geldi.

Ahmet bana *koşa koşa* geldi.

Ahmet bana *koşaraktan* geldi.

Bize göre bu üç cümlede zarf-fiil ekleri, anlam ayırıcı bir özelliğe sahip değildir. Ancak, *-araktan*'lı cümlede pekiştirme ve kuvvetlendirme fonksiyonunun olduğunu söylemek mümkündür. Zarf-fiil ekleri her ne kadar durum ekleri almasalar da, ayrılma durum eki, *-dan,-den/ -tan,-ten*, durum ekleri içerisinde zarflaşmaya en uygun olan ektir. Koşaraktan örneğinde artık ayrılma durum ekinden bahsetmek doğru olmaz. Çünkü örnekte, ekin böyle bir işlevi tamamen kalkmıştır. Tam olarak bir zarf durumu göstermektedir.

Haydar Ediskun, *-e,-e* yapıyla ulaçlarla, *-erek* yapıyla ulaçlar arasındaki farkı, *-erek* yapıyla durum ulacında hal ya da durumun aralıksız devam ettiğini, *-e,-e* yapıyla ulaçlarda ise hafif duraklamalarla bir sürerlik sezildiğini ifade eder.

-araktan,-erekten ekini, Anadolu ağızlarında da görmekteyiz. Ek, *-araktan,-erekten* şeklinde görüldüğü gibi, *-alakdan,-elekten*; *-arabdan* şeklinde de görülmektedir.

Ek, Kırşehir ve Yöresi ağzında *-araktan,-erekten* biçiminde görülmektedir.

Oruş bayramlarımız işte eşe dosta ahrabaya, büyüklere gidip *gelerekten* oruş

bayramını geçiririz. (KYA: LXIV/59)

Şimdi çocukları evlendirip hepici ayrılab gittikten sona bize bir harşlıh murşlıh göndermediklerinden *üzülerekten* şunu söyledim. (KYA. XXXI/151)

Ordu ili ağzlarında *-arakdan,-erekden* ve *r, l* değişmesine bağlı olarak *alakdan,-elekden* şeklinde görülmektedir.

Şindi namaz gıllarkana adam doru gıbleye gelsin *diyerekden* evün şartlarına göre gelür.(OİA: 45/22)

U kesginen güzel gine ayaklarını tam nala uygun *olarakdan* düzennersin (OİA: 45/6)

Bu zat burda *diyelekden* evvelce haniye bu geliller adanılar ımış bilmem ne yapallar ımış. (OİA: 132/18)

Üş defa geri gelüsün gelinin baş türküsünü *söliyelekden* götürüler. (OİA: 32/74)

Malatya ili ağzında *k,b* değişmesine bağlı olarak *-arabdan* biçiminde görülmektedir.

Yarıntası günü tekrar yogurt *katarabdan* o tarhanayı sereriz. (MİA: 28/8)

Aybastı ağzında *-elekden* şeklinde görülmektedir.

Biz de goyunnarı böyle *esirgileyekden* gırharuh. (AA: 2/15)

Böyle *diyelekden* adamınan bazallımızı yaparuh. (AA: 2/15)

“Bohcıyı al evden gotüdüm *deyelek*” demiş (AA: 23/25)

Adana ve Osmaniye Ağzlarında *-arakdan,-erekden;* ve *-arabdan* biçimlerinde görülmektedir.

Çahal *qoşarabdan* geliyür. Hu çalar olak güderim *diyerekden* beyle nen çalardık. *Sevinerekden* gidiyür. Para qarşılı *olarakdan* alalım. (AOA: 306)

Rize ili ağzlarında, ayrılma durum ekiyle kullanımın yanı sıra bulunma durum eki ile *-erekde* şeklinde bir kullanım göze çarpmaktadır.

Çunki o da ugretmiş ya, musliman olmuş ya “gelü” diyor, “şindi neredeyse” *diyerekden*. (RİA: 33/82)

Bindi bi şey yaptı, bi marifet yaptı, kuşlar bağladı altına ustine, et kodi falan *diyerekde* e büyük kuşlar var. (RİA: 33/93)

Erzurum ağzında *-arakdan* ve *-erebden* biçiminde görülmektedir.

Goşum *gülebden* bene bahirdi. O sıra gız *ağliyarakdan* duvagını başından atdı. (ErA:73)

Erzincan Ağzında *-erekden;-arabdan;-anabdan* biçiminde görülmektedir.

Acıyanabdan şeyapiyem (EA:7.3.42); ihdiyar vezir basdona *dayanarabdan* geliyi,vaziyeti gördüğü gibi şaşırıyi ne yapacağını. (EA:2.14.197)

Ana avrat *sögerekten* geşti getdi. (EA: 1.1.46)

Üş günnüğüne giderler, ayrı gız gelin oldu *diyerekden*. (EA: 1.7.8.)

Çüngüş ve Çermik ağzında *-erekden* biçiminde görülmektedir.

Kocan hele agzını ara bizim oglana isteyecaguh kızızı, göni var mı yoh mı *diyerekden* gedirder. (ÇÇ: 24/3)

Görüldüğü üzere *-araktan,-erekten* eki gerek Anadolu ağzlarında gerekse Türkiye Türkçesinde hızla yaygınlaşmaya doğru gitmektedir.

Sonuç

-araktan,-erekten ekinin kullanımı, dilin canlı, değişerek geliştiğini gösteren önemli işaretlerden biridir. Ekin *-araktan,-erekten* biçimi yazı dilinde kullanılırken, Anadolu ağızlarında da *r / l* değişimine uğrayarak *-alakdan,-elekten*; *k / b* değişimine uğrayarak *-arabdan* ve bulunma durum eki ile *-erekde* şeklinde de görülmektedir. *-araktan,-erekten* eki, cümlede anlam ayırıcı bir özelliği olmasa da, pekiştirme işlevi gördüğü çok açıktır. Ayrıca zarf-fil eki üzerine gelen ayrılma durum ekinin kendi işlevini yitirerek tamamen zarf yapısına bürünmüştür. *-araktan,-erekten* eki, yakın bir zamanda Türkçenin *-arak,-erek* ekinin yanında sıkça kullanılan bir zarf-fil olup, ölçünlü dil içerisinde kalıcı olmaya doğru gitmektedir.

Kısaltmalar

AA: Aybastı Ağızı
 AOA: Adana Osmaniye Ağızları
 ÇÇ: Çüngüş ve Çermik Ağızı
 DA: Devlet Ana
 DSG: Dostlukların Son Günü
 EA: Erzincan Ağızı
 EİA: Edirne İli Ağızları
 ErA: Erzurum Ağızı
 HA: Hüsn-ü Aşk
 İM: İnce Memed
 KYA: Kırşehir ve Yöresi Ağızları
 MİA: Malatya İli Ağızları
 OİA: Ordu İli Ağızları
 RİA: Rize İli Ağızları
 SG: Sabah Gazetesi
 TDK: Türk Dil Kurumu
 TTK: Türk Tarih Kurumu
 Yay.: Yayınları

Kaynakça

AKSAN Doğan, *Her Yönüyle Dil*, TDK Yay., Ankara 1995, s.85.
 ALDİNÇ Ayşegül, “*Lüzumsuz ise söndür!*” Sabah Gazetesi 11.09.2004.
 AY, Savaş, “*Vücut Dilü Üzerinel..*” Sabah Gazetesi 22.12.2003; “*Hatasız Kul olmaz*” Sabah Gazetesi, 26.06.2005.
 AYDIN Mehmet, *Aybastı Ağızı*, TDK Yay., Ankara 2006.
 BANGUOĞLU Tahsin, *Türkçenin Grameri*, TTK Yay., Ankara 1990.
 BANGW., *Studien zur vergleichenden Grammatik der Türkischen Sprachen* 1916, s. 552.
 BATUR Nur, “*Yürekte Gülerekten Yürüdüm*” Doğan Yayınları, Ekim 2004.
 BAYRAKTAR Nesrin, *Türkçede Füllemsiler*, TDK Yay., Ankara 2004, s.208.
 BOZKURT Fuat, *Türkiye Türkçesi*, Kapı Yayınları, İstanbul 2004, s.323.
 CAHİT Hüseyin, *Türkçe Sarf ve Nabin*, (Haz: Karahan Leyla, Ergönenc
 CANSEVER Edip, *Sonrası Kalır I. Bütün Şiirleri*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2006.
 COŞKUN Volkan, “-gina ve -raq Eklerinin Tarihi Türk Şiveleri ve Özbek Türkçesinde Kullanılışları”, *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, Güz, s.12/2, s.611.
 DEMİR Necati, *Ordu İli Ağızları*, TDK Yay., Ankara 2001.
 Deny Jean, *Türk Dili Grameri* (Osmanlı Lehçesi) Çev: Ali Ulvi Elöve, İstanbul Maarif Matbaası

- 1941, s. 849-850.
- Dilek) TDK Yay., Ankara 2000. s.192.
- DUMAN Selahattin, "Binerim atın semizine.. Giderim yolun temizine.." Vatan Gazetesi 01.08.2003.
- EDİKUN Haydar, *Türk Dilbilgisi*, Remzi Kitap Evi, İstanbul 2005, s.254.
- ERGİN Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yay.,İstanbul1993, s. 586.
- GENCAN Tahir Nejat, *Dilbilgisi*, Ayraç Yayınevi Ankara 2001, s.427.
- GÜLSEREN Cemil, *Malatya İli Ağzları*, TDK Yay.,Ankara 2001.
- GÜNAY Turgut, *Rize İli Ağzları*,TDK Yay., Ankara2002.
- GÜNŞEN Ahmet, *Kırşehir ve Yöresi Ağzları*,TDK Yay.,Ankara 2000,s.151.
- İLERİ Selim, *Dostlukların Son Günü*,Bilgi Yayınevi Ankara 1975.
- KALAY Emin, *Edirne İli Ağzları*, TDK Yay., Ankara1998.
- KARAHAN Leyla, "Anadolu Ağzlarında Kullanılan Bazı Zarf-fil Ekleri",*Türk Kültürü Araştırmaları, Prof. Dr. Zeynep Korkmaz'a Armağan*, Yıl: XXXII/1-2, Ankara 1996.
- KEMAL Yaşar, *İnce Memed*, Remzi Kitap Evi, İstanbul 1962.
- KONONOV A.N.,*Grammatika Sovromemennogo Turetskogo Literaturnogo Yazıka*, Moskova 1956.
- KORKMAZ Zeynep, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*,"Türkçedeki -arak,-erek zarf-fil Ekinin Yapısı Üzerine"TDK Yay., Ankara 1995, s. 129.
- NURDOĞAN Muhammed, *Şeyh Galip, Hüsn-ü Aşk*, Ötüken Yay.,İstanbul 2002.
- OLCAYSelahattin, *Erzurum Ağzı*, TDK Yay., Ankara1995.
- ÖZÇELİK Saadetin, Boz Erdoğan, *Çüngüş ve Çermik Yöresi Ağzı*,TDK Yay., Ankara 2001.
- ÖZEL İsmet, *Erbain (Kırk Yıllık Şiirleri)*, Şule Yayınları,İstanbul Ekim 2005, s.84-85.
- RAMİZ PAŞA Abdullah, *Emsile-i Türkîyye*, (Haz: Emir İçhemİdben)TDK Yay., Ankara 1999.
- SAĞIR Mukim, *Erzincan ve Yöresi Ağzları*, TDK Yay., Ankara 1995.
- TAHİR Kemal, *Devlet Ana*, İstanbul, Ocak 1984.
- TARANCI Cahit Sıtkı, *Otuз Beş Yaş*, Can Yayınları İstanbul 2005, s.159.
- TİMURTAŞ Faruk Kadri, *Eski Türkîye Türkçesi*, İstanbul ÜniversitesiEdebiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1981. s.137
- UŞAKLIGİL Halit Ziya, *Kavâid-i Lisân-ı Türkî* (Haz: Kaya Türkay)TDK Yay., Ankara 1999, s.56.
- YILDIRIM Faruk, *Adana ve Osmaniye İli Ağzları I*, TDK Yay.,Ankara 2006.
- YÜCE Nuri, *Gerundien im Türkischen, EinemorphologischeundsyntaktischeUntersuchung*,Simurg Yay., İstanbul 1999, s.41-44.
- YÜCEL Bilal, "Türkiye Türkçesinde Zarf-Fil Eklerinin YapıBakımından Sınıflandırılması Üzerine", *Türklük Bilimi Araştırmaları*, s.IX, 2000., Sivas.